

ISSN: 2985-2366 (Online)

วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน
Journal of Administration Management and Sustainable Development

Homepage: <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd>
e-mail: jamsdonline@gmail.com

การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

Academic management in the digital age of administrators of Nong Wua So

Group 2 schools under the Udon Thani Primary Educational Service Area

Office 1

วรพล อนุดรี^{1*}, อมรทิพย์ เจริญผล², ชารี มณีศรี³

Woraphon Anutaree^{1*}, Amorntip Charoenphol², Charee Maneesri³

^{1,2,3}หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

^{1,2,3}Master of Education Program in Educational Administration, Ratchathani University, Udon Thani Campus

*Corresponding author's e-mail: Ohmza.guitar@gmail.com^{1*}

Received: December 23, 2025

Revised: January 18, 2026

Accepted: February 10, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 และ 2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 118 คน ได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ รองลงมาคือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ 2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ด้านการปรับปรุง

อย่างเป็นระบบ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ด้านการสร้างด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่ยุคดิจิทัล ได้แก่ ผู้บริหารงานโรงเรียนควรวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันโดยรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้ และด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานโดยใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อผลิตสื่อประกอบการสอน

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ผู้บริหาร, ยุคดิจิทัล

Abstract

This research aims to: 1. examine academic management in the digital age of school administrators in Nong Wua So Group 2 under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1, and 2. propose guidelines for developing academic management in the digital age among school administrators in Nong Wua So Group 2 under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 1. The sample consisted of 118 teachers from 11 schools in Nong Wua So Group 2, selected through stratified random sampling and simple random sampling by drawing lots. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with Index of Item-Objective Congruence values between 0.67 and 1.00 and a reliability of 0.91. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows: 1. The overall level of digital age academic administration was high with low dispersion. When considering individual aspects, all were at high levels. The highest was professional excellence in practice by creating digital-age learning culture and digital citizenship. The lowest mean was systemic improvement. 2. The development guidelines for digital age academic administration were identified as follows: school administrators should establish policies and goals primarily focused on student achievement. Creating digital age learning culture: School administrators should analyze current situations by listening to teachers' and students' opinions. Professional excellence in practice: school administrators should encourage teachers to be ready for continuous learning. Digital citizenship: school administrators should facilitate work development by using the internet for instructional media production.

Keywords: academic administration, school administrators, digital age

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันทิศทางการพัฒนาประเทศทั่วโลกหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกัน ได้หมด ดังนั้นสังคมไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนและเตรียมการวางแผนเพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งทิศทางการพัฒนาประเทศให้มีศักยภาพและมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืน ทัดเทียมนานาอารยประเทศได้นั้น มนุษย์จึงเป็นปัจจัยหลักที่จะต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพเป็นลำดับแรก โดยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570) มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาประเทศไทยสู่อนาคตที่ยั่งยืน มั่งคั่ง และมั่นคง โดยมีเป้าหมายหลัก 5 ประการ ดังนี้ การพัฒนาเศรษฐกิจมุ่งเน้นไปที่การขับเคลื่อน

เศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม เทคโนโลยี และการสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจสีเขียว และการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพ สังคมมุ่งเน้นไปที่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน พัฒนาการศึกษ สาธารณสุข การลดความเหลื่อมล้ำ ส่งเสริมความเท่าเทียมกัน และสร้างสังคมที่สมัครสมาน สิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นไปที่การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ป้องกันและแก้ไขปัญหาพิช สนับสนุนการใช้พลังงานสะอาด และสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ การปกครองมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาระบบธรรมาภิบาล การกระจายอำนาจ การต่อต้านคอร์รัปชัน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และความมั่นคง มุ่งเน้นไปที่การรักษาความมั่นคงภายในและภายนอกประเทศ ป้องกันอาชญากรรม ยาเสพติด และภัยคุกคามทางไซเบอร์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นการขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง ตามกฎกระทรวง ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม) โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีการกำหนดภาระหน้าที่การบริหารงานในสถานศึกษาเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ในแต่ละด้านมีความสำคัญที่ช่วยให้การบริหารสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ต้องมีภาวะผู้นำ ซึ่งภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการองค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานด้านวิชาการ (กนกอร สมปราชญ์, 2560)

งานวิชาการจัดว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถานศึกษา ความทันสมัยในงานวิชาการของสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทจะได้รับการยอมรับได้ ก็ต่อเมื่อบุคคลในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาได้มีความตระหนักตรงกันว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญยิ่ง งานวิชาการเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา โดยพิจารณาจากผลงานวิชาการเนื่องจากงานวิชาการมีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสานงานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาและการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และการบริหารงานวิชาการ จะให้สัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีปัญญาเฉียบแหลม เป็นผู้ประสานชุมชนที่ดี เป็นผู้อำนวยความสะดวกที่เชี่ยวชาญเข้มแข็ง และเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมถึงบุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการมากน้อยเพียงใด จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงาน และบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความพร้อมอย่างทั่วถึง อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้บรรลุวัตถุประสงค์

ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล เป็นผู้ที่ได้รับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยุคดิจิทัลมาใช้ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจสำคัญในการบริหารงานทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดให้กระทรวงฯ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในเรื่องดังกล่าว ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง สถานศึกษาจึงมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ

การบริหารด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกันต้องให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่ โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องกำหนดเป้าหมายของตนเองในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และคนมีความสุข ณ ระดับใดระดับหนึ่ง อาจแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการศึกษา

สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ที่ผ่านมา พบว่า ผู้บริหารบางโรงเรียนยังขาดทักษะดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการบริหารงานวิชาการในยุคปัจจุบัน เช่น ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล การสื่อสารออนไลน์ การบริหารงานด้านวิชาการเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลยังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจน และครูผู้อาวุโสยังขาดการพัฒนาในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใช้ในการเรียนการสอนของตนเอง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2566)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้บริหารให้สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาสถานศึกษาให้เหมาะสม อันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัล

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายุคดิจิทัล ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก งานวิจัยของกนกอร สมปราษฎ์ (2560) ชี้ว่า ผู้บริหารต้องเปลี่ยนบทบาทจากเพียงการจัดการหลักสูตรสู่การเป็นผู้นำการเรียนรู้ที่ใช้นวัตกรรมขับเคลื่อนองค์กร การบริหารในยุคนี้ต้องอาศัยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อความรวดเร็วและแม่นยำในการตัดสินใจ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1, 2566) อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญ คือ ผู้บริหารบางส่วนยังขาดทักษะดิจิทัลที่จำเป็นและการสื่อสารออนไลน์ที่ชัดเจน ส่งผลให้การพัฒนาครูผู้อาวุโสและการวัดประเมินผลในรูปแบบดิจิทัลยังขาดรูปแบบที่เข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐธินิชา พรพทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ที่ยืนยันว่า ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนเหล่านี้ เพื่อเปลี่ยนผ่านสถานศึกษาไปสู่ระบบนิเวศการเรียนรู้สมัยใหม่ตามทิศทางของ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ที่มุ่งเน้นการสร้างกำลังคนสมรรถนะสูงผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับยุคดิจิทัล

ในปัจจุบันไม่ใช่เพียงการใช้งานเครื่องมือสื่อสาร แต่คือการเปลี่ยนผ่านสู่สังคมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (data-driven society) ที่เน้นความรวดเร็วและไร้พรมแดน การศึกษาต้องปรับตัวสู่การเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยีที่หลากหลาย มุ่งเน้นการพัฒนา

กำลังคนดิจิทัลให้มีทักษะการรู้เท่าทันเทคโนโลยีและสมรรถนะสูงเพื่อรองรับเศรษฐกิจดิจิทัล อย่างไรก็ตาม Best & Kahn (1998) มองว่า นวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดท้าทายให้การศึกษาต้องพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้เท่าทันอยู่เสมอ ในทางปฏิบัติยังคงมีปัญหาเรื่องช่องว่างทางทักษะดิจิทัลและความแตกต่างระหว่างช่วงวัย (digital divide) ที่เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารและการวัดผลการเรียนรู้ ความสำคัญของภาวะผู้นำที่เข้าใจเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างความคล่องตัวและประสิทธิภาพสูงสุดให้องค์กรในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ การขับเคลื่อนองค์กรในยุคดิจิทัลยังต้องให้ความสำคัญกับการสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมที่เปิดกว้าง เพื่อลดทอนอุปสรรคจากการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของบุคลากรภายในสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการยุคใหม่ต้องบูรณาการทั้งเทคโนโลยีและจิตวิทยาการบริหารเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันพัฒนาทักษะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีสมรรถนะพร้อมรับต่อความผันผวนของโลกอนาคตได้อย่างยั่งยืน และเป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษาอัจฉริยะที่มุ่งเน้นความเป็นเลิศในทุกมิติ

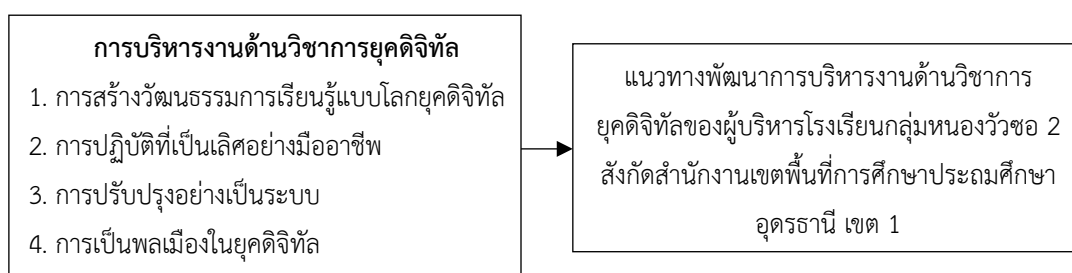
สรุปแล้วการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล คือ การเปลี่ยนบทบาทผู้บริหารสู่การเป็นผู้นำการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ใช้ข้อมูลขับเคลื่อนการตัดสินใจ (data-driven) เพื่อยกระดับสถานศึกษาตามเป้าหมายแผนพัฒนาชาติ ฉบับที่ 13 แม้ปัจจุบันจะเผชิญปัญหาเรื่องช่องว่างทักษะดิจิทัลและความแตกต่างระหว่างช่วงวัยของบุคลากร แต่การใช้ภาวะผู้นำดิจิทัลที่ผสมผสานทั้งเทคโนโลยีและจิตวิทยาการบริหาร จะช่วยสร้างวัฒนธรรมนวัตกรรมที่เปิดกว้าง ลดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และช่วยให้ครูพัฒนาสมรรถนะตนเองอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้การจัดการศึกษาและระบบการวัดผลมีความชัดเจน คล่องตัว และสามารถป้อนผู้เรียนให้มีสมรรถนะสูงพร้อมรับความผันผวนของโลกอนาคตในฐานะสถานศึกษาอัจฉริยะได้อย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) มีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน เป็นครู จำนวน 168 คน จำแนกเป็นครูไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 49 คน ครูชำนาญการ จำนวน 95 คน และครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 24 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

อุดรธานี เขต 1 จำนวน 11 โรงเรียน เป็นครู จำนวน 118 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) และสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ด้วยการจับสลาก จำแนกเป็นครูไม่มีวิทยฐานะ จำนวน 34 คน ครูชำนาญการ จำนวน 67 คน และครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 17 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล ซึ่งมีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 มี 4 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล 2) การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ และ 3) การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และ 4) การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือวิจัยในรูปแบบแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา จากนั้นนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบสำนวน ภาษา ความครอบคลุมของเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงไปทดลองใช้ (tryout) กับครูในกลุ่มโรงเรียนหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแบบสอบถามอีกครั้งตามข้อเสนอแนะ ก่อนจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี

3.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 เพื่อขอความร่วมมือบุคลากรในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการโดยใช้โปรแกรม google form เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามวัตถุประสงค์ ซึ่งได้รับทางอีเมลตอบกลับ 118 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยนำไปดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามแล้วนำไปดำเนินการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล ผู้วิจัยได้รวบรวม ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมีข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (check list) โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

4.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งคำถามจะเป็นสถานการณ์ทั่วไป และสถานการณ์ในโรงเรียนให้ครูเลือกตอบตามความคิดเห็นในข้อคำถาม โดยมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์แบบสอบถามรายข้อโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปแล้วหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เป็นภาพรวมและรายด้าน นำผลการวิเคราะห์มาแปลผลตามแนวคิดของ Best & Kahn (1998) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ลำดับ	การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการบริหารงาน
1	การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล	4.39	0.46	มาก
2	การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ	4.41	0.40	มาก
3	การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ	4.23	0.49	มาก
4	การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล	4.26	0.42	มาก
ภาพรวม		4.32	0.44	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.40) รองลงมาคือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.46) และการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.42) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.49)

แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารงานโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก และส่งเสริมสร้างให้ครูและบุคลากรใช้สื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2. ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจความต้องการของผู้เรียน ครู เพื่ออำนวยความสะดวกจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันเพื่อสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (digital learning platform)

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้ ต้องเป็นผู้นำดิจิทัลการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนงานบริหารงานในสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้ครูมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

4. ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล มีแนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานโดยใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อผลิตสื่อประกอบการสอนและนำเทคโนโลยีรวมถึงแอปพลิเคชัน อาทิ Kahoot มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารงานโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 สามารถอภิปรายผล ได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารงานโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่หน่วยงานต้นสังกัด มีนโยบายส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง มีการจัดอบรมพัฒนาผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างผู้บริหาร โรงเรียนได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างทั่วถึง ผู้บริหารมีทัศนคติเชิงบวกและตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัล มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ชัดเจน รวมถึงมีระบบการติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ผู้บริหารส่วนใหญ่มีระดับการปฏิบัติที่ใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของนครจงอนุรักษ์ และสายสุดา เตียเจริญ (2564) ได้วิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการในภาพรวมของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบุรี อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ ดังนี้

1.1 การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจบทบาทของตนเองและตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีต่อการจัดการศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรได้นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้มีบทบาทในการจัดการเรียนรู้

1.2 การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาต้องการเพิ่มการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันซูม (zoom) กูเกิลมีท (google meet) เป็นต้น มีความพยายามในการจัดสรรทรัพยากรทางเทคโนโลยีสำหรับนักเรียน ครู และบุคลากร มีการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร ครูและบุคลากรจากการศึกษาดูงานการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรพัฒนาวิชาชีพด้วยการใช้อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีทั้งในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน มีการกำหนดให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community: PLC) โดยใช้สื่ออุปกรณ์ทางเทคโนโลยีสร้างรูปแบบการสื่อสาร ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน เช่น ไลน์ (line) เฟซบุ๊ก (facebook) ในการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการติดตามแนวโน้มทางเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพพร้อมทั้งประเมินความเหมาะสมสำหรับการนำมาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพของผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ด้านความเป็นเลิศในการปฏิบัติอย่างมืออาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีกำหนดนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมสร้างแรงกดดันให้ครูและบุคลากรใช้สื่อ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการของผู้เรียน และใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

1.4 การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และความเข้าใจในกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อจำกัด รวมถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฏฐณิชา พรปทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารงานโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 แต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารงานโรงเรียนควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมสร้างพลังอำนาจให้ครูและบุคลากรใช้สื่อ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้เรียน และใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารงานโรงเรียนควรวางแผนการใช้ระบบเทคโนโลยีของโรงเรียน พัฒนาบุคลากรให้มีทักษะด้านการใช้เทคโนโลยี จัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว สอดคล้องกับแนวคิดของสงข อินทรมณี (2562) ที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเป็นการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และการบริหารเทคโนโลยีสำหรับสถานศึกษาไปพร้อมกัน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถหยุดยั้งได้รวมทั้งมีการนิเทศติดตาม ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับนโยบายและเป้าหมายที่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษา ประเด็นสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ในสถานศึกษา ยุคดิจิทัล และการทำงานอย่างเป็นเครือข่ายเป็นระบบ เป็นต้น

2.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล แนวทางพัฒนา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรสำรวจความต้องการของผู้เรียน ครู เพื่ออำนวยความสะดวกจัดหาอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีภายใต้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด และผู้บริหาร

งานโรงเรียนควรวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อสร้างแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล (digital learning platform) เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเรียนรู้ผ่านการใช้เทคโนโลยีของครูและนักเรียน และสอดคล้องกับแนวคิดของสงบ อินทรมณี (2562) ที่พบว่า ประเด็นสำคัญในการบริหารการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง การจัดการความรู้ในสถานศึกษายุคดิจิทัล และการทำงานอย่างเป็นเครือข่าย

2.3 ด้านการปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของสงบ อินทรมณี (2562) ที่พบว่า การดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขประสบความสำเร็จในการทำงาน ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติสามารถแข่งขันกับนานาประเทศ โดยรักษาเอกลักษณ์ศิลปะ วัฒนธรรม รวมทั้ง คุณธรรม จริยธรรมตามหลักศาสนาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพา พรหมแย้ม (2562) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูได้รับการฝึกฝนอบรม สัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพด้วยการใช้เทคโนโลยี สร้างความคุ้นเคยจนเกิดทักษะและความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นผู้นำดิจิทัลด้านการศึกษาในเวลาเดียวกัน

2.4 ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล คือ ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยความสะดวกในการพัฒนางานโดยใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อผลิตสื่อประกอบการสอน สอดคล้องกับผลวิจัยของณัฐธัญญา พรพทุมชัยกิจ และคณะ (2564) ได้ผลการวิจัยว่า ด้านการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรเปิดรับเทคโนโลยีใหม่และเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้เทคโนโลยี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุมนา ศรีกังวาน (2560) วิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ผลการวิจัยพบว่า การเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัลบริหารสถานศึกษาควรอำนวยความสะดวกในการพัฒนาวัฒนธรรมในองค์กร เพื่อให้ครูได้เรียนรู้สิ่งที่อยากรู้ได้ทั่วโลกด้วยตนเอง สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง

องค์ความรู้ใหม่

1. การบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล พบองค์ความรู้ใหม่ว่า ในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบโลกยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษามีวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษาและสอดคล้องกับหลักสูตร การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ต้องส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษากับเทคโนโลยีใหม่ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครู นักเรียน สร้างการสื่อสารที่แตกต่างและทิศทางของอินเทอร์เน็ตด้วยเครื่องมือดิจิทัล สิ่งอำนวยความสะดวกในการอบรมเทคโนโลยี และสังคมการเรียนรู้ ส่วนการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารควรวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการ การศึกษา และผู้บริหารใช้แหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารส่งเสริมความเป็นผู้นำในยุคดิจิทัล ให้แก่ครู และบุคลากรในสถานศึกษา สุดท้ายการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรเป็นแบบอย่างก่อตั้งและส่งเสริมนโยบาย ด้านความปลอดภัย กฎหมายและจริยธรรมในการใช้ข้อมูลดิจิทัลและเทคโนโลยี ส่งเสริมและเป็นแบบอย่างในการรับผิดชอบ ผลกระทบจากสังคมที่เกิดจากการใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี สร้างความมั่นใจว่านักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารได้ตรงกับความต้องการ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัล พบองค์ความรู้ใหม่ว่า ในการปรับปรุงอย่างเป็นระบบ ควรกำหนดนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จด้านผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นหลัก ส่งเสริมสร้างพลังอำนาจให้ครูและบุคลากรใช้สื่อ อุปกรณ์ทางเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรพัฒนาทักษะและเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางด้านวิชาการยุคดิจิทัล ของผู้เรียนและใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน การสร้างด้านวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่ยุคดิจิทัล ผู้บริหารควรวิเคราะห์สถานการณ์ ปัจจุบันโดยรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครอง สร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่ต้องการ พร้อมทั้งออกแบบและพัฒนาพื้นที่การเรียนรู้ ตลอดจนจัดหาเทคโนโลยีและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

การปฏิบัติที่เป็นเลิศอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูและนักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต โดยต้องเป็นผู้นำดิจิทัล การศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนงานบริหารงาน และผู้บริหารต้องเป็นผู้นำดิจิทัลการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนผู้เรียนให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ตามลำดับ สุดท้ายการเป็นพลเมืองในยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องอำนวยความสะดวกในการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อผลิตสื่อประกอบการสอน อำนวยความสะดวกในการพัฒนางานโดยใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อจัดการเรียนการสอน การนำเทคโนโลยี และแอปพลิเคชัน มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ

กล่าวได้ว่า การบริหารวิชาการในยุคนี้ ไม่ใช่แค่การนำคอมพิวเตอร์มาวางในห้องเรียน แต่คือการที่ ผู้บริหารต้องปรับบทบาทจากผู้สั่งการมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) และต้นแบบ (role model) ในการใช้เทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ปลอดภัย และเน้นการใช้ข้อมูลจริงมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาทักษะการบริหารจัดการในศตวรรษที่ 21 โดยเน้น 4 ด้านหลัก คือ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ การปรับปรุงอย่างเป็นระบบ และการส่งเสริมการเป็นพลเมืองดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารให้ทันสมัย

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัล และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชนอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารงานโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานด้านวิชาการยุคดิจิทัลของผู้บริหารงานโรงเรียนกลุ่มหนองวัวซอ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.3 ควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาทักษะผู้บริหารท้องถิ่นในยุคดิจิทัล รวมถึงวิจัยเปรียบเทียบแนวปฏิบัติที่ดีของการบริหารจัดการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างพื้นที่ เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กนกกร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 12(34), 51-66.
- ณัฐธิดา พรพทุมชัยกิจ, อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ และพงษ์ศักดิ์ ทองพินซัง. (2564). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา ศรีสะเกษยโสธร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(2), 50-64.

- นคร จงอนุรักษ์ และสายสุตา เตียเจริญ. (2564). การบริหารงานวิชาการในภาพรวมของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 12(2), 50-68.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษนนทบุรี เขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- สงบ อินทรมณี. (2562). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, 16(1), 353-360.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม (พ.ศ. 2566 - 2570)*. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุนา ศรีกงพาน. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง *จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Best, J. W., & Kahn, J. V. (1998). *Research in education* (8th ed). Allyn & Bacon.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.